

ПРОТОКОЛ ЗУСТРІЧІ

Річковий басейн Прута - зустріч для консультацій з громадськістю щодо проекту Плану управління річковим басейном Визначаємо майбутнє річкового басейну Прута!

26 травня 2015 р.

Місце проведення: конференц-зала готелю “Карпатські зорі”,
вул. Петраша ба, Яремче, Івано-Франківська область
<http://karpatskizori.com/index.php/hotel/konferents-zal>

Порядок денний

Порядок денний зустрічі у м. Яремче для консультацій з громадськістю щодо басейну річки Прут додається до протоколу (див. Додаток 1).

Учасники

Перелік учасників зустрічі додається до протоколу (див. Додаток 2).

Цілі:

- презентувати проект Плану управління річковим басейном (ПУРБ) та заплановану Програму заходів (ПМ) для пілотного річкового басейну р. Прут;
- обговорити та отримати зворотний зв'язок, зауваження та пропозиції щодо проекту ПУРБ, включно із запланованими заходами;
- посприяти участі громадськості та підтримати остаточне завершення ПУРБ.

Резюме обговорення

ВСТУПНА СЕСІЯ

Михайло Томахін, керівник Департаменту охорони природних ресурсів, МЕПР, відкрив зустріч та послався на зобов'язання України в рамках Угоди про асоціацію, які пов'язані з реалізацією Водної рамкової директиви ЄС (ВРД). Він висловив вдячність учасникам за їхню відданість справі та за участь у зустрічі.

Після вступних зауважень учасники зустрічі відрекомендувалися.

Тім Тернер, керівник групи проекту EPIRB, привітав учасників від імені проекту та відзначив, що велика кількість учасників вказує на зацікавленість та турботу про басейн р. Прут в Україні. Він особливо привітав учасників від Молдови, чия присутність робить цю зустріч дійсно транскордонною. Він наголосив, що

Проект охорони довкілля міжнародних річкових басейнів (EPIRB)

Контракт № ENPI/2011/279-666

Фінансується Європейським Союзом та виконується консорціумом під керівництвом Hulla & CO. Human Dynamics

проект ПУРБ був розроблений урядом України, національними консультантами, а не проектом EPIRB. Проект присутній лише для того, щоб допомогти у цьому процесі. Цей план є важливим, оскільки він належить до перших ПУРБ, що розроблялися у відповідності до ВРД ЄС, яка дає дуже чітку основу для планування, а одним із елементів якої є участь громадськості. Зараз ми збираємо матеріали та погляди щодо проекту ПУРБ, і перший крок - це збирання зауважень. Сподіваються, що план буде затверджений урядом України, так що головною метою є отримати живий документ, який впроваджується та дає ефект, а не тільки технічний документ.

I. ІНФОРМАЦІЙНА СЕСІЯ: ВСТАНОВЛЕННЯ КОНТЕКСТУ

Перша сесія зустрічі була пов'язана з контекстною інформацією стосовно розробки проекту ПУРБ, а також із презентацією проекту ПУРБ. Головував на сесії Михайло Томахін.

Магдолна Тот Нагі, РЕЦ, підкреслила, що це лише перша можливість обговорити проект ПУРБ і це означає початок процесу консультацій. Проект ПУРБ та презентації експертів дадуть добру основу для дискусій. Крім самої цієї зустрічі буде можливість надсилати письмові зауваження на виділену для цього адресу електронної пошти. Зауваження можна буде подавати до кінця серпня, після чого усі зауваження будуть прийняті до уваги. Крім того, вона презентувала порядок денний та робочу методологію проведення зустрічі.

Тім Тернер зробив стислий огляд проекту EPIRB, включаючи підхід ВРД ЄС, головні напрямки діяльності в рамках проекту, досягнуті на поточний час результати, а також заплановані на 2015 р. заходи. (Див. більш детальну інформацію у Додатку 3).

Наталія Закорчевна, національний експерт проекту EPIRB з питань управління водними ресурсами, Україна, презентувала зобов'язання України у відповідності до Угоди про асоціацію, які пов'язані з ВРД ЄС та надала стислу контекстну інформацію щодо підходу ВРД, включаючи серед іншого елементарні кроки, що проводяться у процесі планування управління річковими басейнами. (Див. більш детальну інформацію у Додатку 3)

Марта Корчемлюк, НУО "МАМА-86", навела загальний огляд проекту ПУРБ для української частини басейну Прута, приділяючи головну увагу його структурі та питанням, відображеним у проекті плану, характеристикам річкового басейну, методології розробці плану, а також уявленням щодо поточного статусу вод у басейні, встановленим екологічним цілям, тощо. (Див. більш детальну інформацію у Додатку 3).

Зіновій Бройде висловив подяку проекту за деталізовані оцінки та висловив побажання отримати більше інформації щодо розгляду питань соціально-економічного розвитку. Інші учасники цікавилися експертами, залученими до гідрогеологічної оцінки.

Тім Тернер пояснив, що має забезпечуватись баланс різних цілей, оскільки

Проект охорони довкілля міжнародних річкових басейнів (EPIRBP)

Контракт № ENPI/2011/279-666

Фінансується Європейським Союзом та виконується консорціумом під керівництвом Hulla & CO. Human Dynamics

існують 3 опори ІУВР: економічний розвиток, соціальні цілі і екологічні цілі. Баланс цих цілей є критично важливим для встановлення стандартів якості навколишнього середовища/граничних екологічних показників, і саме це робить ВРД ЄС у зв'язку із якістю води своєю вимогою забезпечення доброго статусу вод. В той же час, вона є дещо слабшою з огляду на встановлення меж для показників якості води, оскільки вона виходить із майже заздалегідь визначених умов для системи (відновлення підземних вод, повеневий стік та екологічний стік). У випадку гідроморфології ситуація ще більше ускладнена: багато річок у басейні Прута не відповідають доброму статусу через гідроморфологічні параметри. З такими проблемами стикаються і чимало країн-членів ЄС.

Наталія Закорчевна додала, що цей проект виконується у відповідності до вимог ВРД ЄС, а його діяльність спрямовується міжнародними експертами. Аналіз підземних вод очолював експерт з Литви, Бернардас Паукшис, який працював разом з Державним науково-виробничим підприємством "Геоінформ".

Наталія Пишна, Державне науково-виробниче підприємство "Геоінформ", надала інформацією щодо збирання даних та польових досліджень.

Михайло Томахін наголосив на важливості залучення спільнот та експертів, а також аналізу законодавства з метою визначення заходів охорони.

Під час обговорення висловлювали міркування, що підвищення рівня забруднення викликається недостатнім застосуванням законодавства та контролем за його дотриманням. Крім того, спочатку потрібно проводити моніторинг, а питання необхідно врегулювати на місцевому рівні.

Михайло Томахін додав, що вітаються будь-які рекомендації щодо законодавства. Одним із прикладів є законодавство стосовно захисних смуг. МЕПР налаштоване на будь-яку співпрацю та готове запропонувати відповідний закон. Якщо відповідна пропозиція також буде подана проектом з міжнародними експертами, то її буде простіше прийняти у Верховній Раді.

Марта Корчемлюк, НУО "МАМА-86", зробила презентацію стосовно запропонованих заходів в українській частині басейну Прута, включаючи головні та допоміжні заходи. (Див. більш детальну інформацію у Додатку 3).

Під час сесії запитань та відповідей, **Мирослав Оніщук**, представник НУО "Новий Карлів", підняв питання забруднення твердими відходами вздовж р. Прут та хотів розглянути можливості для проведення проекту з роздільного збирання відходів.

Марта Корчемлюк додала, що Карпатський національний парк, проводив аналогічну ініціативу у співпраці з НУО, і що такі акції проводяться щорічно. Через відсутність культури поводження з відходами ці попередні ініціативи не досягли успіху. До проекту ПУРБ включено питання розвитку інфраструктури збирання відходів, а в якості першого кроку передбачається лише збирання

Проект охорони довкілля міжнародних річкових басейнів (EPIRBP)

Контракт № ENPI/2011/279-666

Фінансується Європейським Союзом та виконується консорціумом під керівництвом Hulla & CO. Human Dynamics

пластикових пляшок, яке було б економічно обґрунтованим. Це питання безсумнівно буде включено до проекту ПУРБ та до місцевого плану дій.

Запропонували, щоб мешканці Чернівців зробили конкретні кроки і відзначили, що необхідна активна співпраця між громадами.

Михайло Томахін відзначив, що на поточний час у багатьох підприємств є ліцензії на роздільне збирання сміття і що це пов'язано із великими грішми. Потрібно враховувати, що на місцевому рівні не затвердять багато резервних фондів і що місцеві громади можуть вирішити придбати відповідне обладнання для роздільного збирання відходів. Потрібно більшою мірою скористатись досвідом ЄС, де роздільне збирання відбувається на джерелі - це роблять самі люди. До Програми заходів можна було б включити створення пунктів роздільного збирання відходів.

Висловлювали прохання не включати показник у 70% для природного заповідного фонду. **Марта Корчемлюк** пояснила, що це положення включили до плану з метою обговорення і що показник є умовним. Головна мета полягає у тому, щоб збільшити площу лісів та регулювати лісове господарство. Відзначили, що настільки високої частки немає навіть у Європі, але для збереження поточних лісових ресурсів цей показник потрібно залишити. **Михайло Томахін** додав, що на законодавчому рівні можна було б створити програму управління лісами.

Іуріє Бежан, старший науковий співробітник, IEG, презентував стислий загальний огляд змісту проекту ПУРБ для молдавської частини басейну р. Прут, розповів про статус водних об'єктів та про методологію, якою користувалися для оцінки. Крім того, він презентував заплановану Програму дій та розрахункові витрати. (Див. більш детальну інформацію у Додатку 3).

В учасників виникли запитання щодо заходу 4, де вказується на проблему водоохоронних смуг у 100 м. Обговорювали питання, що на відстані до 100 м забороняється будь-яка діяльність, а на відстані до 1000 м господарська діяльність має обмежуватись. Відзначили також, що потрібно розрізняти водоохоронні смуги та водоохоронні зони.

Що ж стосується заходу із запрудами для захисту від повеней, то місцеві мешканці повинні самі вирішувати, які заходи будуть для них пріоритетними, хоча більш переважним рішенням було б розширення цих заходів на водно-болотні угіддя, щоб можна було вирішувати також і проблему посухи. Додали, що цей захід не передбачає будівництва нових запруд, а лише зміцнення існуючих з метою захисту населення. Крім того, було підтверджено, що через запруди деякі водні об'єкти у Молдові класифікували як такі, які піддаються ризику.

Дійшли згоди, що питання управління ризиками повеней буде більш детально розглядатись у малих робочих групах. Державне водне агентство України отримує кошти для захисту від повеней. Висловлювали сумніви щодо можливості покращення статусу річок через будівництво нових запруд.

Проект охорони довкілля міжнародних річкових басейнів (EPIRBP)

Контракт № ENPI/2011/279-666

Фінансується Європейським Союзом та виконується консорціумом під керівництвом Hulla & CO. Human Dynamics

Делегація Молдови додала, що передбачається організація зустрічей в рамках співпраці з Румунією, але вони вже знаходяться на 2-му етапі реалізації ПУРБ і було б бажано уникнути проблем, які виникли у випадку Дністра, коли ратифікація Верховною Радою України потребувала 2 роки.

II. РОБОЧА СЕСІЯ

Імола Коста, РЕЦ, визначила основу для обговорення у складі малих робочих груп (РГ), запропонувавши групам працювати за таким розподілом:

РГ 1 приділяє увагу головним заходам та заходам скорочення ризику повеней і розглядає такі питання:

1. Чи згодні ви із цілями/завданнями та рівнем покращення, визначеними у плані?
2. Чи існують якісь інші важливі головні заходи та заходи скорочення ризику повеней, які не розглядалися?
3. Чи можуть запропоновані заходи супроводжуватись якимось негативним транскордонним ефектом?
4. У виконанні яких із цих заходів чи ініціатив ви чи ваша організація можуть допомогти?
5. Які пропозиції ви маєте щодо забезпечення фінансування Програми заходів?

До складу РГ 1 входили представники Міністерства екології та природних ресурсів України, Державного науково-виробничого підприємства "Геоінформ", Міністерства охорони довкілля Молдови, місцевих органів влади (Івано-Франківський обласний гідрометеоцентр, Івано-Франківське обласне агентство водних ресурсів, Івано-Франківська обласна адміністрація лісового господарства та полювання, Івано-Франківська обласна служба надзвичайних ситуацій, Чернівецька обласна екологічна інспекція), національних природних парків (Карпатський національний природний парк та Вижницький НПП), наукових закладів (Прикарпатський національний університет та Івано-Франківський національний університет нафти та газу), а також місцевих та національних НУО (НУР "Еко-гра", місцева молодіжна НУО "Центр соціальних та бізнесових ініціатив" та ВЕНУО "МАМА-86").

РГ 2 з допоміжних заходів розглядала такі питання:

1. Чи згодні ви із цілями/завданнями та рівнем покращення, визначеними у плані?
2. Чи існують якісь інші важливі допоміжні заходи, які не розглядалися?
3. Чи можуть запропоновані заходи супроводжуватись якимось негативним транскордонним ефектом?

Проект охорони довкілля міжнародних річкових басейнів (EPIRBP)

Контракт № ENPI/2011/279-666

Фінансується Європейським Союзом та виконується консорціумом під керівництвом Hulla & CO. Human Dynamics

4. У виконанні яких із цих заходів чи ініціатив ви чи ваша організація можуть допомогти?
5. Які пропозиції ви маєте щодо забезпечення фінансування Програми заходів?

До складу РГ 2 входили представники Міністерства екології та природних ресурсів України, місцевих органів влади (Департамент комунальних служб Івано-Франківської державної адміністрації; Кізцменецька районна адміністрація; Яремчанська міська адміністрація), національних природних парків ("Гуцульщина" та "Верховинський"), бізнесових структур (туристична компанія "Гуцуляндія") та місцевих НУО ("Туристична асоціація Карпати еко-край", "Прометей плюс", "Новий Карлів" та ВЕНУО "МАМА-86" (Яремчанське відділення).

III. ДОСЯГНЕННЯ СПІЛЬНОГО ПОРОЗУМІННЯ

Зіновій Бройде, призначений доповідачем від РГ 1, доповів на пленарному засіданні результати обговорення головних заходів та заходів скорочення ризику повеней:

1. Учасники підтримали зближення законодавства України з директивами ЄС. Перелік українського законодавства (ПУРБ для української частини басейну Прута, Глава 7) потрібно пріоритетувати: закони - кодекси, постанови - накази, національні стандарти, тощо.
Потрібно розглянути питання про включення директиви ЄС з ІКПЗ.
Мораторій на проведення екологічних інспекцій не гарантує скорочення забруднення у скидах після станцій очищення стоків.
2. Група запропонувала такі додаткові заходи:
 - Розробка системи геопросторового планування (включаючи Національний земельний кадастр);
 - Розширення Карпатського національного природного парку на верхів'я р. Прут (додаткові 25,0 тис. га), де розташовані головні референсні ділянки (на поточний час пропозиція Карпатського парку розглядається Міністерством екології та природних ресурсів);
 - Збільшення лісового покриву у верхів'ях Прута (пропонували вилучити кількісну оцінку "більше 70% (лісового покриву)" для природоохоронних цілей ПУРБ) та відновлення "незмінних ландшафтів - природні ліси"; залісення високогірних ділянок;
 - Оголосити мораторій на експлуатацію (вирубку) реліктових та старих лісів;
 - Замінити термін "збалансоване або самовідновлюване" лісове господарство на "стале";
 - Замість "заборони" будівництва нових малих гідроелектростанцій включити "регулювати будівництво та експлуатацію малих гідроелектростанцій на р. Прут";
 - Додати "підсилення контролю та адміністративної відповідальності" за незаконний видобуток піску та гравію з річок у басейні Прута.

Проект охорони довкілля міжнародних річкових басейнів (EPIRBP)

Контракт № ENPI/2011/279-666

Фінансується Європейським Союзом та виконується консорціумом під керівництвом Hulla & CO. Human Dynamics

- Незаконне видалення піску та гравію з річок порушує гідравлічний зв'язок між поверхневими та підземними водами;
- Для "покриття витрат на водокористування" запропонували замінити "підвищення тарифів" на "встановлення тарифів";
 - Що стосується проблеми "сталого водокористування", запропонували замість "встановлення системи", вказати "покращення системи обліку водокористування";
 - Запровадити автоматизовану систему гідрологічних станцій та доведення кількості станцій до оптимальної, з урахуванням транскордонного моніторингу;
 - Потрібно додати пункт "децентралізація дозволів та затвердження" (на регіональному рівні замість Києва).
3. Робоча група досягла згоди, що запропоновані головні заходи не можуть призвести до негативних транскордонних ефектів. Проводиться постійний транскордонний моніторинг якості води у басейні р. Прут (Україна - Молдова, Україна - Румунія). В той же час, лабораторії у басейні р. Прут не сертифіковані на проведення моніторингу у відповідності до вимог Водної рамкової директиви ЄС.
4. Робоча група запропонувала такі пункти:
- Створення басейнової ради для р. Прут з підтримкою проекту EPIRBP (Міністерство природних ресурсів, Державне водне агентство);
 - Відновлення державного моніторингу підземних вод у басейні р. Прут (Державна служба геології та надр);
 - Визначення головних точкових джерел забруднення поверхневих вод (Державне водне агентство) та підземних вод (Державна служба геології та надр) у басейні р. Прут. Створення басейнового реєстру ключових забруднювачів.
 - Співпраця в рамках 4-го пріоритету (питна вода) та 5-го пріоритету (надзвичайні ситуації) Стратегії ЄС для Дунайського регіону.
5. Робоча група обговорила фінансові питання:
- Зміцнити провідну роль регіональних екологічних фондів та використовувати кошти за "спеціальне водокористування" для вирішення екологічних проблем у басейні Прута;
 - В Івано-Франківській області є біля 31,0 млн. грн. (1,4 млн. євро) у 2015 р. для цілей захисту довкілля (Івано-Франківська обласна державна адміністрація);
 - Інтегрована програма розвитку водних ресурсів у Чернівецькій області виділяє 332,810 млн. грн. (14,8 млн. євро) на питання, пов'язані з водним господарством на 2015-2021 рр. Існує ризик неадекватного фінансування (Чернівецька обласна державна адміністрація).

Призначені доповідачі від РГ 2 узагальнили на пленарному засіданні головні підсумки обговорення:

Проект охорони довкілля міжнародних річкових басейнів (EPIRBP)

Контракт № ENPI/2011/279-666

Фінансується Європейським Союзом та виконується консорціумом під керівництвом Hulla & CO. Human Dynamics

- Приймаючи до уваги побоювання у зв'язку з ризиком повеней та необхідні заходи захисту група запропонувала **змінити цілі** щодо морфології річок таким чином:
 - у зв'язку зі зміною річкової морфології / шлюзами, спрямленням русла - "м'які" греблі зі збереженням морфології річок;
 - через морфологічні зміни на річках - підхід до максимально природного стану річки.
- Група також запропонувала додати **нову ціль**: впровадження екосистемного підходу до захисту природи та до господарської діяльності у річковому басейні.
- Приймаючи до уваги, що заходи реконструкції станцій очищення стоків та будівництво нових каналізаційних мереж у ПУРБ для р. Прут у деяких випадках (наприклад, для м. Снятин) не враховують зміни населення міст, тощо, група запропонувала: переглянути заходи реконструкції станцій очищення стоків та будівництва нових каналізаційних мереж у ПУРБ для р. Прут, приділяючи увагу пріоритетизації запропонованих заходів, що робити в першу чергу - будівництво/заміну каналізаційних мереж або будівництво/реконструкцію станцій очищення стоків.
- Група також запропонувала додати нові допоміжні заходи, такі як:
 - побудувати нову станцію очищення стоків для Делятинського нейропсихіатричного інтернату;
 - розробити інвестиційний проект роздільного збирання відходів для села Прутівка, (НУО "Новий Карлів" може допомогти у реалізації цього заходу);
 - додати до переліку малих гідроелектростанцій (ГЕС): міні-ГЕС у Ростоках та на р. Сарата;
 - розпочати транскордонну співпрацю з Румунією у зв'язку з р. Прут, приділяючи увагу р. Перкалаб, яка починається у Румунії (представники національного природного парку "Верховинський" можуть допомогти у реалізації цього заходу);
 - розглянути негативний ефект для морфології річок так званої "кляузи", гідротехнічних споруд, побудованих у 19-му сторіччі (представники національного природного парку "Верховинський" можуть допомогти у реалізації цього заходу);
 - розробити механізми для розкриття власників гідротехнічних споруд;
 - розробити/змінити законодавчі акти/норми, щоб уникнути ситуацій, коли 20 осіб дозволяють побудувати міні-ГЕС, а думка населення усього річкового басейну не враховується;
 - дослідити проблему інвазійних видів (щука у Чорному та Білому Черемоші), (представники національного природного парку "Верховинський" можуть допомогти у реалізації цього заходу);
 - будівництво рибоводів для форелі, особливо у верхів'ях річок та притоків;
 - розробити програму відновлення традиційних методів землеробства для збереження цінних територій та об'єктів (висячі болота)

Проект охорони довкілля міжнародних річкових басейнів (EPIRB)

Контракт № ENPI/2011/279-666

Фінансується Європейським Союзом та виконується консорціумом під керівництвом Hulla & CO. Human Dynamics

- (представники національного природного парку “Верховинський” можуть допомогти у реалізації цього заходу);
- додати захід проведення інвентаризації свердловин та тампонування вичерпаних свердловин;
 - додати захід розробки схем територіального розвитку;
 - розробити механізми/законодавчі норми, які дозволятимуть будівництво житлових будинків у зонах підтоплення тільки після страхування приватної власності;
 - встановити автономні станції очищення стоків (Biotal);
 - приймаючи до уваги, що у більшості сіл у басейні річки приватні колодязі пересохли, додати захід щодо обладнання та очищення громадських колодязів.
- Що ж стосується фінансування заходів, то враховуючи нещодавні зміни у бюджетному законодавстві, група запропонувала проведення заходів підготовки для місцевих органів влади та НУО з питань фінансування природоохоронних заходів.

Під час сесії запитань та відповідей, у зв'язку з малими ГЕС відзначали, що було б помилкою вважати, що вони не потрібні. Якщо їх будують у відповідності до проектної документації та експлуатують належним чином, то їх можна застосовувати. Потрібно розробити державний документ щодо порядку отримання дозволів на будівництво та експлуатацію малих ГЕС, включаючи усі необхідні дозволи. Декілька проектів будівництва малих ГЕС, які розпочались на обласному рівні, були призупинені в очікуванні прийняття рішень на національному рівні. Комісія облради також призупиняє їх та видає дозволи лише якщо ГЕС вже побудовані. Учасники обмінялися думками щодо будівництва ГЕС і серед іншого вказували, що ці ГЕС мають бути не лише рівня міні-ГЕС, але і рівня мікро-ГЕС, якими мають забезпечуватись соціально вразливі групи. Застосування міні-ГЕС для місцевого користування підтримували також інші учасники, але головним недоліком малих ГЕС є той факт, що вони не задовольняють енергетичних потреб області. ГЕС мають застосовуватись більш оптимальним чином, разом з енергією вітру. Потрібно провести всебічне дослідження потенціалу вітрової енергії.

У зв'язку зі станціями очищення стоків відзначали, що крім їхнього будівництва, дуже важливу роль відіграють питання експлуатації, включаючи правила безпеки, так що потрібно враховувати витрати на таку діяльність і виділяти на це фінансові ресурси.

Наталія Закорчевна розповіла, що механізм для басейнової ради для басейну р. Прут був розроблений, а протягом першого етапу проект EPIRB буде її підтримувати та організовувати засідання. На розповсюдженому компакт-диску наводиться концепція створення річкової басейнової ради, разом із інформацією щодо їхнього функціонування в інших річкових басейнах України. Вона також запропонувала присутнім проглянути концептуальний документ та проект угоди про співпрацю. Усі зараз присутні на зустрічі є потенційними членами ради і з кожною організацією встановлять індивідуальний контакт стосовно розгляду питання про членство у раді та щодо делегування

Проект охорони довкілля міжнародних річкових басейнів (EPIRBP)

Контракт № ENPI/2011/279-666

Фінансується Європейським Союзом та виконується консорціумом під керівництвом Hulla & CO. Human Dynamics

експертів/представника до ради.

Уточнили, що до складу ради буде входити обмежена кількість експертів як таких, а членів ради мають делегувати область та райони, після консультацій з експертами. Крім того, у майбутньому до складу транскордонної ради будуть входити члени, делеговані Молдовою та Румунією. Наприклад, рада повинна обміркувати питання щодо мораторію на нові ГЕС, або ж щодо превентивних заходів для пом'якшення ефекту ГЕС.

Тім Тернер відзначив, що на зустрічі висловлювали чимало цікавих ідей, що охоплювали широке коло питань. В якості загальних положень він наголосив, що ПУРБ розрахований на 6 років, а протягом цього періоду не все можна буде зробити, а також потрібно реалістично враховувати наявні фінансові ресурси. Перш за все та якісно потрібно реалізувати простіші заходи. Багато планів залишаються невиконаними оскільки вони є дуже амбітними та складаються як перелік побажань. Якщо проводити планування чесно та реалістично, то можна залучити допомогу з боку донорів, оскільки вони бажають підтримувати плани, які можна реалізувати. Однією із реальних проблем є регулювання, ліцензування та дозволи. Він запропонував використати шість наступних років, щоб зрозуміти, як ця система працює, знову ввести в дію програми моніторингу, щоб мати можливість розглянути дозволи та контроль за водозабором та скидами і зрозуміти їхні впливи. Він запитав, чи має, наприклад, готель, де проводиться зустріч, спеціальну компактну станцію для очищення стоків на випадок, коли їх не можна подавати на муніципальну станцію очищення. Перш ніж видається дозвіл на будівництво готелю, має висуватись вимога до наявності компактної станції очищення стоків. За обслуговування станцій очищення стоків завжди сплачує користувач, забруднювачі, так що систему регулювання необхідно відкоригувати, щоб забезпечити, що саме так і відбувається і що ці витрати не перекладаються на широкий загал. Існують речі, які потрібно враховувати у процесі пріоритезації Програми заходів. Можливо, що після перших 6 років здаватиметься, що зроблено замало, але протягом наступних 6 років можна буде виконувати роботи, покращувати ситуацію та знаходити для цього фінансування. Він вважає цю консультативну зустріч найкращою, з безсумнівною зацікавленістю учасників. Він подякував усім присутнім та закликав не втрачати темп.

Михайло Томахін відповів, що у законодавчій базі все у порядку, але є брак правозастосування у комплексі з корупцією. Природоохоронні кошти втрачені через погане управління у минулому. На його думку, ключовим питанням є введення в дію законодавства та забезпечення відповідальності. У завершальному виступі він подякував учасникам за активну участь.

Магдолна Тот Нагі також висловила вдячність за сумлінну працю, за висловлені пропозиції та зауваження. Протокол зустрічі буде доступний, а будь-які подальші ідеї можна надсилати на спеціально виділену адресу електронної пошти bon@menr.gov.ua, до кінця серпня 2015 р. Вона закликала учасників надсилати свої зауваження, а також розповсюджувати новини стосовно цього процесу у своїй мережі та серед зацікавлених сторін. На завершення, вона подякувала колегам та групі проекту за допомогу в

**Проект охорони довкілля міжнародних
річкових басейнів (EPIRBP)**

Контракт № ENPI/2011/279-666

Фінансується Європейським Союзом та виконується консорціумом під керівництвом Hulla & CO. Human Dynamics

організації зустрічі.

Михайло Томахін звернувся до проекту з проханням надіслати листа до Верховної Ради України, щоб не вводити мораторій на використання водних ресурсів, оскільки кожний день, коли екологічна інспекція не працює, приносить втрати.

Олександр Бонь звернув увагу на той факт, що ПУРБ повинен бути реалістичним та здійсненним, та звернувся із проханням включати до письмових подань реалістичні та конструктивні зауваження і пропозиції, включаючи пріоритетні заходи, які можна реально виконати протягом наступних 6 років.